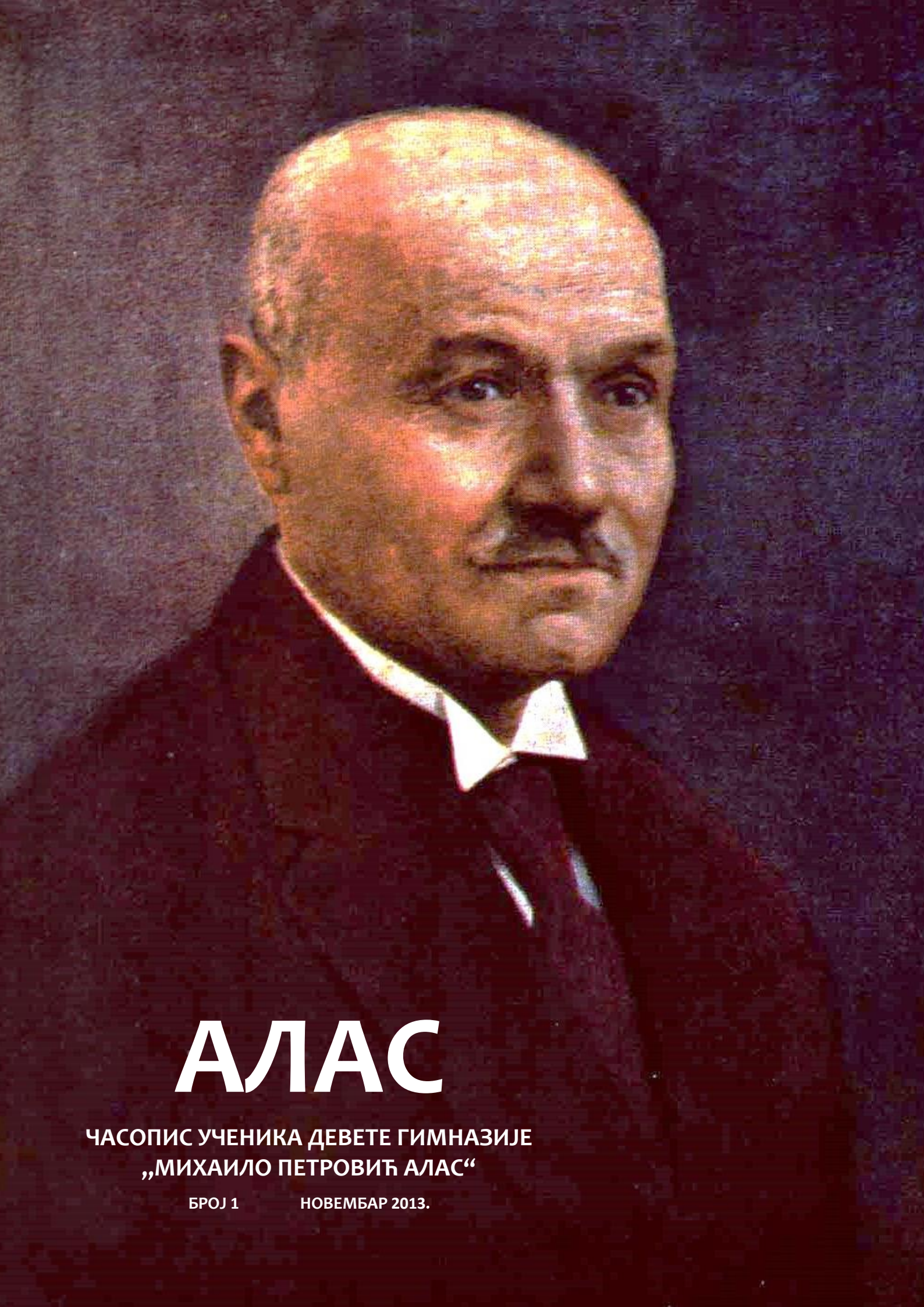

АЛАС

ЧАСОПИС УЧЕНИКА ДЕВЕТЕ ГИМНАЗИЈЕ
„МИХАИЛО ПЕТРОВИЋ АЛАС“

БРОЈ 1 НОВЕМБАР 2013.

Поздравна реч директора

Поштовани деветари,

Пред вама се налази први број обновљеног листа наше школе. Идеја о покретању школског листа јављала се више пута током протеклих година. Као и у свакодневном животу добру идеју, нажалост, није лако остварити.

Садашња редакција је свесно преузела одговорност и ризик у остваривању овог пројекта. Много рада и, наравно, ентузијазма били су почетни капитал уложен у покретање овог листа. Резултат није изостао.

Сигуран сам да ће *Алас* квалитетом и занимљивим темама врло брзо наћи своје место у животу наше школе. Обавеза нас читалаца јесте да будемо подршка, објективна критика и, кад треба, помоћ редакцији деветарског листа.

Дејан Јосиповић,
директор Девете гимназије

Уводна реч уређивачког одбора

Драги читаоци,

Са искреном радошћу и ентузијазмом покренули смо нови лист ученика Девете гимназије под називом *Алас*. Како бисмо га другачије назвали када је то најпознатији надимак међу нашим научницима? Настојаћемо да о Мики Аласу у сваком броју објавимо неку анегдоту и занимљивост.

Ово је лист ученика наше школе и они су аутори текстова и прилога. У бројним рубрикама биће места за све што вас интересује, као и за разне догађаје из ђачког живота.

Позивамо заинтересоване ученике да се укључе као сарадници и својим идејама и прилозима обогате садржину листа. На мејл casopis.deveta@gmail.com можете слати сав материјал. Позив важи и за све наставнике и стручне сараднике.

Уређивачки одбор *Аласа*
Алекса Јовановић III_4
Светлана Миловановић
Наташа Марковић Атар

ИМПРЕСУМ

Издавач
Девета гимназија „Михаило Петровић Алас“
Гоце Делчева 41, Нови Београд
Телефон: 011/3193-352 Факс: 011/2601-292
Интернет презентација: www.devetagimnazija.edu.rs

Главни уредник и техничка обрада
Алекса Јовановић III_4

Уређивачки одбор
Наташа Марковић Атар, професор српског језика
Светлана Миловановић, професор српског језика

Број 1, новембар 2013. год.

Сарадници
Весна Димитријевић, професор латинског језика; Драгана Петровић, професор српског језика; Миланка Васиљевић, професор српског језика; Милорад Дашић, професор српског језика; Наталија Јовановић, професор српског језика; Ана Јокић, професор српског језика; Невена Нешковић, професор спског језика; Златинка Бумбић, педагог; Виктор Вицановић, психолог

Јован Шумарац, Милош Дограјић, Марија Малинић, Ангелина Кецојевић, Давид Јаковљевић, Милица Калањ, Јелена Родић, Никола Миличевић, Вук Ђурић, Маша Котаранин, Андреј Бралић, Немања Цветковић, Нина Укропина

САДРЖАЈ

УПОЗНАЈТЕ НАШЕ СЕКЦИЈЕ 4

ЈОШ НЕКОЛИКО РЕЧИ О ДРАМСКОЈ СЕКЦИЈИ... 7

ОБИЛАЗАК КЛАСИЧНЕ ГРЧКЕ СА ДЕВЕТАРИМА 8

ФИЛМСКА РУБРИКА 10

УЧЕНИЦИ СТВАРАОЦИ 12

АЛАСОВ КУТАК 14

СЕМИНАРИ КОЈЕ СМО ПОСЕТИЛИ: ЛИБЕК 15

УСПЕШНИ ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ 16

ПРИЈАВЉИВАЊЕ ЗА ПЕТНИЦУ 2014 18

УПОЗНАЈТЕ НАШЕ СЕКЦИЈЕ

На основу истраживања које је извршено на Универзитету у Тенесију откривено је да учешће ученика у ваннаставним активностима позитивно утиче на особине и ставове адолесцената. Наиме, постизање резултата ван школе доводи до побољшања успеха ученика и до формирања одговорних и друштвено активних особа.

У зависности од интересовања, ученици Девете гимназије „Михаило Петровић Алас“ могу да учествују у различитим ваннаставним активностима. Захваљујући професорима који схватају њихову важност, ученици могу да се такмиче из различитих предмета, да се баве спортом, прикључе хору, постану чланови Драмског студија или Дебатног клуба.

Упознајте се са делом широке понуде наше школе и одлучите се за ваннаставну активност која вас интересује како бисте сазнали више о ономе што вас занима и склопили нова пријатељства.

Марија Малинић IV_3

Планинарска секција

Планинарску секцију наше школе основале су пре неколико година професорка латинског језика Весна Димитријевић и Славица Здравковић, професорка биологије, са жељом да љубав према природи и планинарењу поделе са својим ученицима.

Да су у томе успеле, сведочи сталан пораст броја чланова секције и велики број ученика на сваком излету Планинарске секције. Неколико викенда у години резервисано је за обилазак лепих дестинација и рекреацију. Она места која су нам се посебно свидела посећујемо више пута. Обавезно обиђемо и оближњи град где имамо времена за одмор.

Постала сам редовни члан Планинарске секције да бих упознала занимљиве људе, обишла своју земљу са друштвом и успут научила нешто ново. Већ сам на првом излету схватила да нисам погрешила.

На почетку ми је планинарење деловало тешко и заморно. Међутим, кад бих стигла на врх, обузео би ме пријатан осећај јер сам постигла циљ. Кроз песму и причу освајамо нове врхове.

Проводећи време у овој секцији схватила сам неколико важних животних лекција. Кад имаш пријатеља, имаш све, јер у друштву је све слађе. Бржи пут није увек и лакши пут и зато не користите пречице, јер серпентине постоје са разлогом. Успех је важан, али је пут до њега важнији.

Ако вас још нисам убедила да нам се придружите, можете погледати и нашу фејсбук страницу „Планинарска секција Девете гимназије“. Тамо ћете наћи мноштво слика са сваког излета. Очекујем да нам се придружите на следећем путовању!

Ангелина Кецојевић II_6

Фрушка гора

Античка секција

Ако барем накратко желите да завирите у доба античке Грчке или, пак, сазнате више о старом Риму, онда је наша Античка секција прави избор за вас.

Код нас можете на забаван и креативан начин чути све што вас занима о митолошким јунацима и историјским личностима. У томе ће вам помоћи професорка Весна Димитријевић која води ову секцију. Уз њену помоћ научићете основне речи и фразе савременог грчког језика.

Док слушате професорку која говори о италијанским градовима или приповеда неки антички мит, имате осећај да сте и сами актер тог путовања или посматрач догађаја.

Ако вас посебно интересују богата грчка и римска култура, њихова религија и начин живота, викендом можете посећивати предавања која се одржавају у зградама Филозофског и Филолошког факултета Универзитета у Београду. Она представљају изврсну надоградњу знања која стичемо на састанцима Античке секције. Тематика предавања се разликује, тако да ћете имати прилику да проучавате најстарија писма, римске цифре или да се упознате са владавином и освајачким походима великих државника, као што су били Гај Јулије Цезар и Александар Велики. Посебно је добро што универзитетски професори подстичу активно учешће и самостално закључивање током предавања.

У склопу секције организује се и обилазак Виминацијума, археолошког налазишта код Пожаревца. Излети ове врсте омогућавају нам да сазнамо доста тога о сопственој историји и на тај начин обогатимо своје знање.

Уколико смо вас довољно заинтересовали, са радошћу ћемо вас примити у наше весело друштво.

Милица Калањ II_4
Марија Малинић IV_3

Новинарска секција

Многи наши ђаци сада су угледни и успешни људи широм света. Они су понос Девете гимназије. То је био наслов наше прве трибине која нас је увела у једно другачије виђење школе, њених вредности и нас самих у њој.

У нашој школи је од јануара ове године са радом почела Новинарска секција под називом Трибина. Једном месечно долазе нам гости који су наши бивши успешни ђаци и причају нам о својим утисцима и сећањима на дане проведене у Деветој гимназији. Секцију води професорка Ана Јокић, а њени најистакнутији чланови су Милица Николић II_3, Димитрије Цветковић IV_4 и Никола Расулић IV_4. Ово су бивши ученици које смо до сада угостили: Јована Миљановић, Ивана Максимовић, Југослав Ћосић и Милица Делевић. Гости које очекујемо ове школске године су Владимир Пиштало, Игор Ракочевић, Драган Ђилас и многи други.

Ивана Максимовић

Волели бисмо да нам сви заинтересовани ђаци помогну у реализацији ових трибина и боље упознају новинарски позив и као истраживачи и као водитељи.

Вук Ђурић III_1

Драмски студио

Драмски студио Девете гимназије „Михаило Петровић Алас“ предвођен професорком српског језика Драганом Петровић, премијерно је 2. јуна 2013. године извео представу „Лет изнад кукавичјег гнезда“, рађену по истоименом роману Кена Кејсија. Пошто је велика сала Дома омладине била пуна и коментари гледалаца позитивни, Америчка амбасада је у сарадњи са Америчким кутком Београд решила да финансира турнеју по Србији. Нови Сад и Суботицу посетили смо 19. и 20. октобра, где су нас великодушно дочекали, угостили и у великом броју подржали на представи. Турнеја се наставља крајем новембра, када ћемо посетити Врање и Ниш. У међувремену ће „Лет изнад кукавичјег гнезда“ бити још једном одигран у Дому омладине, те вас позивамо да погледате овај невероватан комад.

Уколико сте заинтересовани да нам се прикључите, обратите се професорки Драгани Петровић и сигурни смо да ће вам наћи неко задужење.

Маша Котаранин III_4

„Лет изнад кукавичјег гнезда“

Клуб за Уједињене нације

Клуб за Уједињене нације у Деветој гимназији постоји већ дуги низ година. Укључени смо у различите пројекте који позивају на толеранцију и на превенцију насиља. Обележавамо битне датуме, као што су Међународни дан толеранције, Дан људских права, Дан Уједињених нација... Преко Клуба за Уједињене нације у сарадњи са ЕУ Инфо центром могуће је учествовати у различитим дебатама и отпутовати у Брисел или Њујорк. Уколико желите да постанете наш члан, јавите се професорки географије Снежани Цветић.

Нина Укропина III_2
Алекса Јовановић III_4

ЈОШ НЕКОЛИКО РЕЧИ О ДРАМСКОЈ СЕКЦИЈИ...

Драмску секцију Девете гимназије „Михаило Петровић Алас“ професорка Драгана Петровић води од свог доласка у ову школу. Од импровизоване сцене у холу школе и ентузијазма ученика, секција прераста у озбиљно стециште младих уметника од којих многи свој уметнички живот настављају на Академији драмских уметности и Факултету примењених уметности.

Драмска секција има самосталну продукцију: од техничке реализације, адаптације текста, сценографије, шминке до израде костима и реквизита. У изради сценографије активно учествује и школски домар Милан Филиповић.

Кроз секцију је прошло преко две стотине сталних учесника и сарадника који су на разне начине помогли у реализацији ових програма.

Годишњи рад огледа се у реализацији два пројекта – један за млађи узраст и други за старију публику. За млађе изведене су следеће представе: „Снежана и седам патуљака“, „Успавана лепотица“, „Пепељуга“ и „Лепотица и звер“. За старију публику реализоване су следеће представе: „Госпођа министарка“, „Обична прича“ и „Лет изнад кукавичјег гнезда“.

Веома је важно истаћи сарадњу са Домом омладине Београда који последње три године уступа салу и ставља на репертоар наше представе. У реализацији свих ових пројеката активно учествују Амерички кутак и Америчка амбасада.

Наши млади глумци су „Лепотицу и звер“ у протеклој 2012/2013. играли неколико пута у Сали Дома омладине и имали две хуманитарне представе за децу из Свратишта, Дома за незбринуте, ромску и децу са посебним потребама.

Представа „Лет изнад кукавичјег гнезда“ обележила је 1. јуна 2013. године десет година Америчког кутка у Великој сали Дома омладине. Пројекат је финансирала Америчка амбасада, па је представа гостовала у Суботици и Новом Саду, а играће се и у Врању и у Нишу.

Представе „Госпођа министарка“ и „Обична прича“ гостовале су у Сусретима гимназија у Крагујевцу, СКЦ-у Новог Београда, Фестивалу младих Новог Београда и у Дому омладине.

Фотографије са наших извођења можете пронаћи на фејсбук страни Америчког кутка, а на јутјубу можете погледати све наше представе.

Драгана Петровић

„Обична прича“

„Лепотица и звер“

ОБИЛАЗАК КЛАСИЧНЕ ГРЧКЕ СА ДЕВЕТАРИМА

1 – Лептокарија
2 – Метеори
3 – Атина
4 – Коринт
5 – Епидаурус
6 – Микена
7 – Делфи
8 – Солун

О одласку у Грчку дуго се причало међу трећацима. Усхићење је расло. Дани су се одбројавали. За пут су се спремала четири аутобуса ученика Девете гимназије.

Дан пред полазак професорка Весна Димитријевић, један од водича нашег путовања, организовала је предавање о античкој Грчкој како би заинтересоване ученике упознала са свим атрактивним здањима и историјским локалитетима. Радо смо послушали њене духовите савете и на пут понели купаће костиме. Од родбине смо покупили џепарац и спаковали кофере. Путовање је могло да почне.

Четири сата после поноћи, 5. октобар 2013. Јури се до школе како би се заузела најбоља места у аутобусу. Највећи окршај водио се између одељења чији је превоз каснио два сата. Када је напокон стигао, одељењске старешине решиле су проблем и екскурзија је могла да почне.

Након дуге и напорне вожње трећаци су стигли у Лептокарију, приморско место испод Олимпа. Ученици су вечерали, обновили енергију и отишли на плажу, купали се, веселили и певали.

И тако је протекла цела екскурзија – ноћ је замењена за дан. До самог краја путовања аутобус је коришћен као простор за спавање, а собе хотела за журке и забаву.

Епидаурус

Акропољ

У манастиру Преображења на Метеорима наше даме носиле су сукње истог дезена. На Пелопонезу је настала већина профилних слика путника. У Епидаурусу и Атрејевој ризници наши физичари вешто су проучавали акустику тих локалитета. Чланови планинарске секције уживали су обилазећи Делфе по тмурном кишном дану. Најјаче утиске на ученике оставили су Атина и Солун, али не зато што су културно најбогатији, већ због тога што се у њима по приступачним ценама може обновити комплетна гардероба.

Деветари, познате ноћне птице, спремали су се сатима и због тога редовно каснили у дискотеку. Вече у атинском клубу се мало раније завршило, јер будући академски грађани нису хтели да бацају паре на алкохолна пића, па су напустили објекат чим су домаћини понудили пиво. Поново се до јутра лудовало на плажи. Следећи пут су се ученици још дуже спремали за ноћни живот и још више каснили у дискотеку, али их то није спречило да се проведу као никада пре.

Након шест напорних дана у Грчкој, деветари су се упутили ка Србији. Када су напокон стигли у Београд, организовали су афтерпарти и тек се сутрадан комирали од спавања.

Немојте очајавати што нисте са нама провели ових незаборавних седам дана, већ се полако спремајте за наредну екскурзију.

Метеори

Јелена Родић III_3
Алекса Јовановић III_4

Фотографије: Андреј Бралић III_4 Немања Цветковић III_4 Вук Ђурић III_1

Атина

ФИЛМСКА РУБРИКА

ШТА ГЛЕДАТИ?

„Филм није оно што је некад био.“ Многи су склони да то кажу, многи се са том изјавом слажу. У двадесет првом веку филмска индустрија је на врхунцу. Годишње излази све више филмова а зарада на њима се стално увећава. На листи десет филмова са највећом зарадом у историји девет их је снимљено после 2000. године. Међутим, да ли је вртоглави успех филмске индустрије нашкодио филмској уметности?

Прођимо кроз репертоаре београдских биоскопа. Већина филмова долази нам из Сједињених Америчких Држава. Добар део њих зарађује милионе долара. То су филмови који се код нас највише гледају, такозвана „комерцијала“. Они често личе један на други па зато људи олако доносе закључке о све лошијем квалитету данашњих филмова. Генерално, немамо ништа против комерцијалних филмова у одређеној мери. Сви смо понекад расположени за „лако штиво“. Ипак, колико смо спремни да пружимо шансу мало другачијим (и захтевнијим) филмовима? Гледамо америчке хитове, а колико нас зна ко је Џим Џармуш? Ко су браћа Коен? Ко је Дејвид Линч, Роберт Алтман? Нажалост, већина младих људи код нас није ни чула за њих, камоли гледала њихова дела. Још је горе са европском кинематографијом. Да ли млади гледају француске филмове? Или италијанске, шведске? Тешко. Скоро је један наш друг гледао неки немачки филм и прилично зачуђено рекао да му се свидео. Питали смо га шта је ту чудно, а он је одговорио: „Па, немачки је.“

Чињеница је да имамо предрасуде према филмовима који нису хитови. Мислимо да су дугачки, досадни, неразумљиви. Ретко се и приказују у нашим биоскопима. Многи од њих стигну тек на ФЕСТ. А колико је нас некад ишло на ФЕСТ? Исто је и са кинотеком. Ретко ко данас иде у кинотеку да гледа филмове за које важи да су застарели и досадни(?!) Сигуран сам да би се многима свидели класици Орсона Велса, Хичкокови и Бергманови само кад би имали прилику да их погледају.

Пружимо им шансу. Много је занимљивих филмова на које нисмо ни обратили пажњу. Није лоше кренути од комерцијалних и у исто време „интелигентних“ филмова. Једна професорка у нашој школи каже: „Сви ми кренемо од комерцијале па стигнемо тамо где желимо.“ Не задржавајте се на најпознатијим филмовима. Истражујте. Добри филмови и те како постоје и данас. Само је потребно бити мало упорнији.

„Гравитација“

Када је реч о оном најбољем што нам комерцијала нуди, можда је одличан пример за то филм „Гравитација“ који се тренутно даје у нашим биоскопима. Режију потписује Алфонсо Куарон, мексички редитељ познат публици по филму „Потомци“ из 2006. године. Сценарио је такође писао он, у сарадњи са својим сином, а рад на филму трајао је више година. Већ након премијере на Фестивалу у Венецији о филму су се могле чути сјајне критике. Хваљени су његови технички аспекти, оригиналност, иновативност, а неки су отишли дотле да га назову најбољим филмом о свемиру, још од Кјубрикове „Одисеје“. О чему се, дакле, ради у филму?

Сандра Булок и Џорџ Клуни глуме астронауте који, заједно са целим тимом, раде на поправци телескопа „Хабл“ на више од 500 километара изнад Земље. До њих стиже вест о експлозији једног сателита. Остаци тог сателита ударе у други, што доводи до ланчане реакције. Сав тај отпад великом брзином путује према астронаутима. Након судара са њиховом летелицом само поменуто двоје преживе. Препуштени сами себи, морају да пронађу начин да се врате на Земљу пре него што им нестане кисеоника. Сама радња можда не делује посебно, али начин на који је обрађена свакако то јесте. Фотографија је изузетна. Већ први кадар филма најављује јединствен доживљај: посматрати Земљу из свемира никад није изгледало тако реално као у овом филму. У свемиру су услови слични вакууму, па нема звука. Редитељ је то искористио најбоље што је могао: сцене међусобног сударања и разарања сателита у тишини, на неки начин, чини их још уверљивијим. Такође, оно што саветујемо јесте да гледате филм у 3Д технологији јер се тако заиста осећате као да сте у свемиру. Оно што треба похвалити је и глума. Сандра Булок је одиграла можда најбољу улогу у каријери.

„Гравитација“ представља спој најбољих особина комерцијалног и уметничког филма, па је свакако препоручујемо!

Јован Шумарац IV_4
Милош Дограјић IV_4

УЧЕНИЦИ СТВАРАОЦИ

Carpe diem

Нестаје полако сваки осећај жеље за њим. Остају само бол и туга за пропуштеним приликама, радозналост за могућим осећањима и бес због изговорених речи. Никада ме неће погледати на други начин. Свесна сам тога. Да није било другог срца које га је очарало, то се никад не би десило. Судбина је невероватна ствар. Морало је то да се деси, пре или касније. И даље, кад га видим срећног поред друге, заигра ми нешто у грудима. Неки осећај чежње и љубоморе, ситне као мрвица хлеба. Неопходна је, зар не? Ако је он сад срећан, требало би и ја да будем срећна. Али не могу.

Кажу да се по зеницама види срећа – кад се скупе, тужан си, а када се шире, заљубљен си и весео. Моје су ситне. Веома ситне. Доћи ће моменат када ће бити најкрупније на свету. Мислим да је потребно само време. Оно које ће излечити све ране – велике и мале. Златном нити спојиће два распарена дела тканине. Никада неће бити јединствена, нетакнута целина, али ће се здружити и полако јачати.

Ређају се искуства. Једном мора доћи крај овоме. У супротном, доћи ће смрт. Живот је суров. У једном тренутку је савршен, човек је пун љубави, срећан. У другом, све се распе као велика бисерна огрлица. Дође до великог праска. Негативна енергија буја у нашим телима и пребацује нас у други, усамљени свет празнине. Као шоља након испијене нес кафе. Буди се жал за несталом течношћу која инспирише наша чула и ствара посебне емоције.

Важим за особу која на све гледа позитивно. Држим се оне чувене: „Какве су ти мисли, такав ти је живот.“ Али сада није тако. Дошао је период усамљености. Не напушта ме, неће да прође. Није праведно. Кад је овај живот био праведан? То је само моја пуста жеља и ништа више. Ко сам ја да мењам људе, друштва, нације? Ја сам само једно зрнце песка у пустињи. Телефон звони. Узбуна. А знате ли ко зове? Живот. Окренуо је мој број да ми каже: „Carpe diem.“

АА

Тјентиште

Сећам се неког пута,
Неке стазе,
Која са пространог пашњака у шуму води.
И сећам се густо збијених стабала четинара.
И сећам се да је ваздух бивао све тежи
И да су иње и хладан планински вихор
Испод крошње стварали замагљену слику
У мојим очима.

Мајка ми нежно рече:
- Срећо, буди се
Да лепоту мрачне слике видиш!
Да знаш где су другови
Свом другу споменик начинили,
Споменик који са својом причом
И даље сјаји
И сјајиће још вековима!
Буди се, сине,
Да те цвет неки у пролазу
Не би лажном лепотом завео,
Да не би видео предака својих
Истинског цвата жар.
Буди се, сине!

И не прође много,
А између стабала магла се преви дубоко
У крошње
И као кроз дим, створи се слика чете другова,
Што окупише се
Изнад гроба настрадалог друга,
Који живот даде
За Слободу нашу,
Отаџбину
И Идеале!

Полако се магла све више дизала
И са њом сваки друг из чете нестајао...
Последња се од гроба светог одвоји
Једна млада жена
И она нестаде
У вихору иња и времена...

Јованки Броз,
Мирко Миајловић IV_2

Велика жеља

На месту где Сунчани зрак обасипа чисто, углачано стакло, бистра се вода поиграва са кристалном сенком.

На ситним сивим каменчићима излило се црно мастило у облику једне златне рибице, чије су се крљушти пресијавале на сунцу попут најсјајнијих златних новчића. И док се она безбрижна морска травка на поветарцу лагано увија, на површини чисте воде може се пажљиво ослухнути благо пуцкетање балончића.

А на углу овог малог морског царства усамљено стоји једна светлуцава бисерна шкољка. Међутим, ова мала шкољка има велики значај за једног веома несташног, али истовремено и вредног дечака, по имену Надер.

Још од најранијег доба Надер је био импресиониран свим лепотама и богатствима подводног царства. Високог раста, тамније пути, црне косе, дивних тамноплавих очију, увек ведрог и оптимистичног карактера, подсећао је на свог ујака Ферида. Штавише, његов ујак је радио као ронилац у спасилачком тиму. Храбро се суочавао са свим опасностима подводног света, показујући на тај начин доброту и упорност приликом пружања помоћи морским бићима, и упознајући истовремено и огроман значај морских дубина.

Надер би увек остао зачуђен причама свог ујака. Све те авантуре, узбуђења, слобода откривања, сваким даном су наводила срце овог дечака да наследи посао свог доброг ујака. Међутим, његови брижљиви родитељи су сматрали да су за такву врсту посла потребни одређена вештина, рад, ред, дисциплина и одговорност, што Надерове особине нису баш могле да пруже.

Упркос томе, он није могао да одоли својој жељи која га је толико стезала и сваким даном постајала све већа.

Није постојао ниједан разлог који би угасио неописиво велику жеђ за узбуђењем и откривањем тог необичног света.

Једног пријатног и сунчаног дана Надер је, по обичају, пажљиво посматрао своју златну рибицу која је весело и безбрижно пливала кроз своје мало морско царство док јој је сунце одавало златан, краљевски изглед. Пливала је по целом акваријуму и пажљиво проверавала да ли је све на свом месту, попут искусног владара који сваког дана строго проверава стање у свом царству. Ипак, постојала је једна ситница за коју овај мали морски владар није марио. То је била усамљена бисерна шкољка која је, како се и дечаку чинило, увек изгледала као неки остављен, неважан, предмет у сенци. Дубоко у свом срцу Надер је осећао велику везаност и драж према тој шкољци. Наиме, ово мало светлуцаво биће добио је од свог ујака када је био веома мали. Његов ујак ју је случајно нашао када је помагао једном делфину да се ослободи из мреже у којој је био ухваћен. Он је испричао свом нећаку како је успео да помогне многим морским животињама захваљујући шкољци која му је давала потребну снагу.

– Колико год други мислили да је то обична шкољка, ја сам могао да осетим њену драж и снагу морских таласа која је, као због успомене на њену домовину, текла кроз њен оклоп, и која се у неким тренуцима стапала са мојом. Та снага ме је подстицала да наставим даље, без обзира на то колико тешка ситуација била – често би говорио његов ујак.

Обузет тим мислима, дечак је у једном тренутку нежно извадио шкољку из мрачног угла акваријума и ставио је на длан десне руке. У том тренутку чинила му се сјајнија него икада. Сунце ју је обасјало својим најтоплијим зрацима па јој је црни оклоп изгледао као ведро ноћно небо на коме су се сјајне звздице такмичиле која ће дати више дијамантске светлости. У том чаробном тренутку дечак је могао да осети нешто необично у вези са овом шкољком. Његове очи су засијале, као одраз шкољкине блиставости у огледалу, када га је овај сићушни део ноћног неба на његовом длану наводио на то да испуни своју велику жељу. Као да је ово мало чаробно биће знало све дечакове снове, жеље и мисли, изгледало је као да му је најбољи и најближи пријатељ, а у ствари је у његовим рукама било само неколико пута. Али, дечак је могао да схвати шкољку, могао је да разуме шта му је говорила, иако је она само ћутала. Тај сјај и топлина коју му је пружила, наводили су младог авантуристу да закључи да га она заиста познаје већ дуго времена.

Надиа Ал – Сааб III_2

Прочитали сте одломак из романа „Бисерна шкољка“ Надие Ал – Сааб, ученице Девете гимназије „Михаило Петровић Алас“. У овој маштовитој причи дечак Надер успева да испуни свој сан и спозна праве животне вредности. У томе су му помогли сестра Дана и пријатељи Хани и Рани. Сликовити описи лако одводе читаоца у свет маште. Мноштвом необичних детаља и вештом употребом различитих стилских средстава, Надиа је показала да има веома добар осећај за језик и таленат за писање, тако да ће се за њу сигурно чути у свету речи и књига.

Алекса Јовановић III_4

АЛАСОВ КУТАК

Рибарски шегрт, калфа, мајстор

Још као дечака, гимназисту, Мику је привлачила Сава и Дунав и у слободним својим часовима радо се бавио поред њихових обала. Нарочито је ишао онамо где су пецачи бацали удице, па је и сам за време школског одмора почео са пецањем риба. Но, тај га рад није одушевио, јер се при томе губило време, а више пута није ништа, или нешто врло мало ухватио. Поред дунавске обале виђао је прави риболов са нарочитим мрежама. Та врста риболова га је одушевила и он се почео састајати с аласима, распитивао се за сваку ситницу рибарења. Један алас је заволео Мику па му једног дана рече: „Ако баш хоћеш да будеш алас, 'ајде да будеш мој шегрт па ћу те свему научити“. Мика је пристао и тај га алас (Гашпар „Чукља“) пријави у еснаф. Тако је дошао у ближи додир и са другим аласима, па се најзад спријатељио с њима. Умео је да их занима и да их придобија за себе. Ишао је са њима у лов и по обалским кафаницама, куда су они одлазили по повратку из лова и пре поласка у лов. Тако је постепено улазио у све танчине аласког живота, па чак и у њихове приватне, међусобне односе. Тако је Мика, и поред извесне суровости самог аласког живота, нашао да у томе има и много романтике. Аласки занат је врло брзо савладао тако да су га врло рано подвргли калфенском испиту, и он је испитну комисију (еснаф), изненађивао својим стручним одговорима. Тако је постао аласки калфа (1888), а доцније је положио испит и за мајстора за време ферија по свршетку студија на Великој школи. „Мајсторско писмо рибарског еснафа“ дало му је право да може јавно и самостално водити аласки занат са свима правилима, дужностима и обавезама, које су законом скопчане са тим позивом. Он је имао сав свој властити алат за риболов, разне пређе (мреже) велике и мале, чамце и др. Држао је и момке (калфе и шегрте), који су и сами рибарили, кад је он био заузет другим пословима. А кад је он „силазио на воду“ – тада је сам руководио целокупним послом по неколико дана. Тада се ни у чему није разликовао од обичних аласа. С њима је ловио, с њима јео, с њима је спавао ноћу поред обале и по врбацима. У опште је живео у то време потпуним аласким животом и сви су га аласи необично волели и поштовали.

Преузето из књиге *Мика Алас: белешке о животу великог математичара Михаила Петровића,* аутори Милутин Миланковић и Јеленко Михаиловић

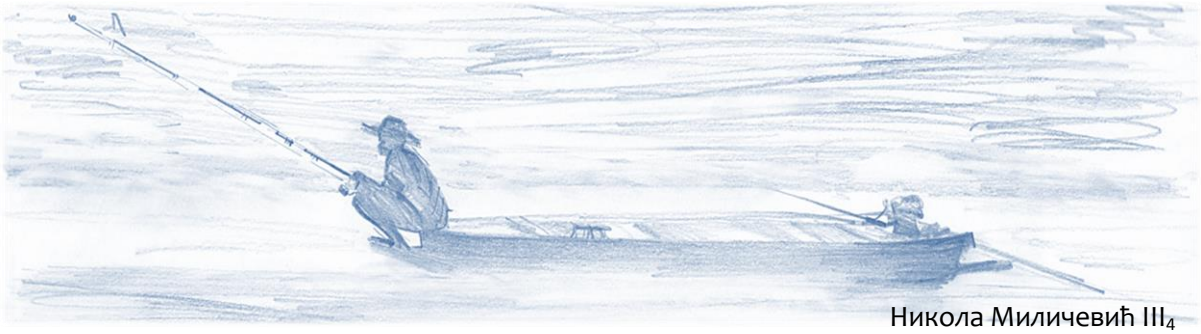

Никола Миличевић III_4

СЕМИНАРИ КОЈЕ СМО ПОСЕТИЛИ: ЛИБЕК

ЛИБЕК (Либертаријански клуб) јесте студентска невладина организација коју су основали њен садашњи председник Милош Николић, његов сарадник Ђорђе Трикош и неколицина студената Факултета политичких наука у Београду. Данас ЛИБЕК има своје огранке и на другим факултетима.

Циљеви организације јесу промовисање политичке филозофије либертаријанизма и борба за индивидуална права грађана.

Дводневни семинар Политика појединца одржан је 12. и 13. октобра у улици Жоржа Клемансоа 1. Обухватао је четири предавања и неколико пропратних радионица интерактивног карактера. Полазници су били ученици средњих школа из Београда.

Циљ семинара био је упознавање учесника са основама политичке традиције либерализма. Било је речи о теоријским и практичним поставкама либерализма, са акцентом на практичној примени у решавању разних друштвених проблема.

Слушајући предавања, добио сам увид у основе политичких идеологија као што су либертаријанизам, либерализам, социјализам и капитализам. Бројне информације које су у свакодневном животу средњошколца недоступне, или добро сакривене, биле су предочене сваком од полазника и ненаметљиво им дате на располагање.

Теме овог семинара обухватале су права појединаца, проблеме једнакости и правде, схватање цивилног друштва и државе.

ЛИБЕК-ов програм подразумева промоцију идеје која укључује реформу друштвеног система, приватизацију свих државних сектора који не подразумевају безбедност грађана, ефикасно и независно правосуђе, међународне и унутрашње односе и постизање минархистичког уређења (минимална држава) ради веће слободе и, ултимативно, правде за појединца.

Тај „манифест“ није представљен као пропагандни материјал. Полазници семинара били су активни учесници дискусија и имали су право да искажу своје неслагање.

То и јесте у духу политичке идеологије либертаријанизма.

Следећи семинар ће у Београду бити одржан у фебруару и Школа ће бити обавештена о тачном датуму.

Топло га препоручујем.

Давид Јаковљевић III_4

LIBEK
libertarijanski klub

УСПЕШНИ ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ

Уметничко дело које ме је одушевило

Дело које је оставило снажан утисак на мене јесте слика Сеоба Србаља Паје Јовановића.

Учимо о прошлости како бисмо разумели будућност. Пробуђена национална свест помаже да схватимо оно што нас окружује.

Пре више од триста година наши преци из старе Србије, Косова и Метохије, пронашли су уточиште у пространим панонским равницама. У самртном страху, бежећи од свирепе освете непријатеља, у паници и болу, кренуле су хиљаде људи са својих огњишта. Домови су спаљени, њиве опустеле, гробови предака напуштени. Пошли су на велики пут у неизвесност.

Велико уметничко дело Паје Јовановића представља покрет народа, његову тужну сеобу под Арсенијем III Чарнојевићем. Ово уље на платну великих димензија дочарава измучени и унесрећени народ. Дим у даљини сведочи о згаришстима, побијеним људима и животињама. Душа колективног јунака лебди. Инстинкт за одржањем живота и опстанак јасно је изражен. Сведоче о томе и жена која заштитнички држи дете, момчић који води коња, изборане и оштре црте лица мушкараца, стада... Ствари на брзину спремљене, породичне иконе, венци који су стајали изнад кућног прага, сав су њихов иметак и доказ да су некад живели.

Размишљам о историјској патњи и тешкој судбини српског народа. Дивим се његовој снази и жилавости коју је, упркос колективној тузи, велики сликар представио као изузетну лепоту.

Урош Пелемиш I_1

Рани јади Андреаса Сама

Андреас Сам, главни јунак књиге Рани јади Данила Киша, још као врло мали дечак окусио је „горки талог искуства“. На својој кожи осетио је рат, губитак оца, беду, бол и понижење.

Није имао основне ствари које су му биле потребне. Иако мали, морао је да ради како би преживео; морао је често да трпи увреде и понижења. Изнад свега, чезнуо је за оцем, од кога је прерано и насилно раздвојен. Често је осећао да га нико не разуме, осим пса Динга. Много пута је помишљао да побегне у свет са својим другом Дингом, али би га сваки пут задржала љубав и обазривост према мајци и сестри.

У свему лошем што му се дешавало, ипак је било и нечег доброг. Овај дечак сазнао је много више о животу него неки одрасли људи. Научио је да много више цени оно што има, али и да боље запажа све оно лепо око себе. Зато је уживао у свакој ситници, у свему лепом што је видео, чуо и осетио. Маштовит, осетљив, будних чула, Андреас је био изузетан дечак који је много обећавао. Слушајући необичну „еолску харфу“, могао је да наслути властиту будућност. Све што је преживео омогућило му је да постане изузетан писац.

Посвећујући књигу деци и осетљивима, Данило Киш је тражио да схватимо ране јаде дечака Сама и његове породице. Мислим да ова књига у свима изазива саосећање и разумевање и да, читајући је, постајемо и сами богатији за једно искуство.

Мина Сладић I_2

Свет Чеховљевих јунака вапи за личном срећом

Кроз мали прозор мрак се лагано, тајанствено увукао у тихи собичак. Тишину ремете нежни звуци гитаре, а кроз мрак се помаља пламичак горуће свеће. Кроз мук се пробија понеки уздисај или реч. Поспана лица чезну за лепим, светлим, сасвим другачијим животом.

У мирној сеоској кући тумарају душе од зида до зида, као какве авети што стрепе од светлости дана. „Када је овакво време, лепо је обесити се“, збори Иван Петрович Војницки, који скупа са својом мајком већ деценијама чита брошуре, разговара и жели да заборави учмалост у којој живи. Потрошио је своју младост на обожаваног, сада већ љутог непријатеља, професора Серебрјакова, „мехура од сапунице“.

„Нећете да ми опростите моју старост“, размажено замера професор ближњима. Двадесет пет година млати празну сламу и привидну срећу покушава да нађе покрај младе жене Јелене. А она, несрећна, жарко жели да као птица одлети далеко од поспаних лица која је окружују. Јеленина фатална лепота искушава Војницког, огорченог и љубоморног на Серебрјакова.

Међу овим промашеним, сувишним људима који траже у животу непостојећу срећу, нашла се и Соња, духовна лепотица. Она своју неостварену љубав надокнађује радом, поштењем и вером. Али не може да суздржи сузе којима оплакује своју ружноћу. „Зашто, о зашто нисам лепа?“

Ујка Вањин пуцањ за тренутак ремети атмосферу пуну очајања и сплина. Али убрзо, тумарање лавиринтом живота се наставља. И биће тако док их једног дана не прихвате милосрдне руке смрти.

„Када нема правог живота, живи се од фатаморгана“, речи су несрећног ујка Вање. На кривудавом друму живота њега неће сусрести срећа, као што неће ни уморног, горког Астрова, ни мудру Соњу, ни лењу, бескорисно лепу Јелену. Али нама је то опомена да грешке исправљамо, да се промена не плашимо. Живот ће бити испуњен онда кад у њему сјединимо оно чега нема у свету Чеховљеве драме „Ујка Вања“: љубави, воље и смисла.

Маша Миљуш III_2

ПРИЈАВЉИВАЊЕ ЗА ПЕТНИЦУ 2014

Сигурно сте чули за Истраживачку станицу Петница. Она се налази у истоименом месту надомак Ваљева. Средњошколци тамо проширују своја знања из различитих области природних и друштвених наука.

Прво треба послати пријаву, коју узимате код психолога или педагога школе или преузимате са сајта Истраживачке станице. Ако процене да имате одређене способности, позваће вас на зимски семинар који траје седам дана. Поред тога што ћете научити много из области која вас занима, извештити се у писању семинарских радова и претраживању стручне литературе, упознаћете људе који размишљају као и ви и научићете неке игре својствене Петници.

Посебна драж зимског семинара је што се одржава тачно пред писмени из математике или контролни из физике, тако да не стигнете ваљано да се припремите. Кад вам закључе све оцене на крају школске године, добићете друго писмо из Петнице. Ако сте починили неки од петничких грехова, као што је тровање кофеином, нећете бити позвани на летњи семинар. Мораћете поново да попуњавате целу пријаву да би вас поново примили.

Након завршена прва два семинара постајете „стари полазник“ и тада почињете да лупате главу око нових пројеката. Кад прођете неколико петничких семинара, осећате се као да сте завршили факултет због количине информација која вам је пружена. Поред тога, склопићете пријатељства за цео живот, а можда и пронаћи своју „другу половину“.

Будите и ви део екипе која сваке године вредно учи и ради у Истраживачкој станици Петница.

Алекса Јовановић III_4

На семинару биомедицине ћете са људима сличних интересовања проводити цео дан у лабораторији из снова и продубљивати своја знања.
Горана Агатоновић III_5

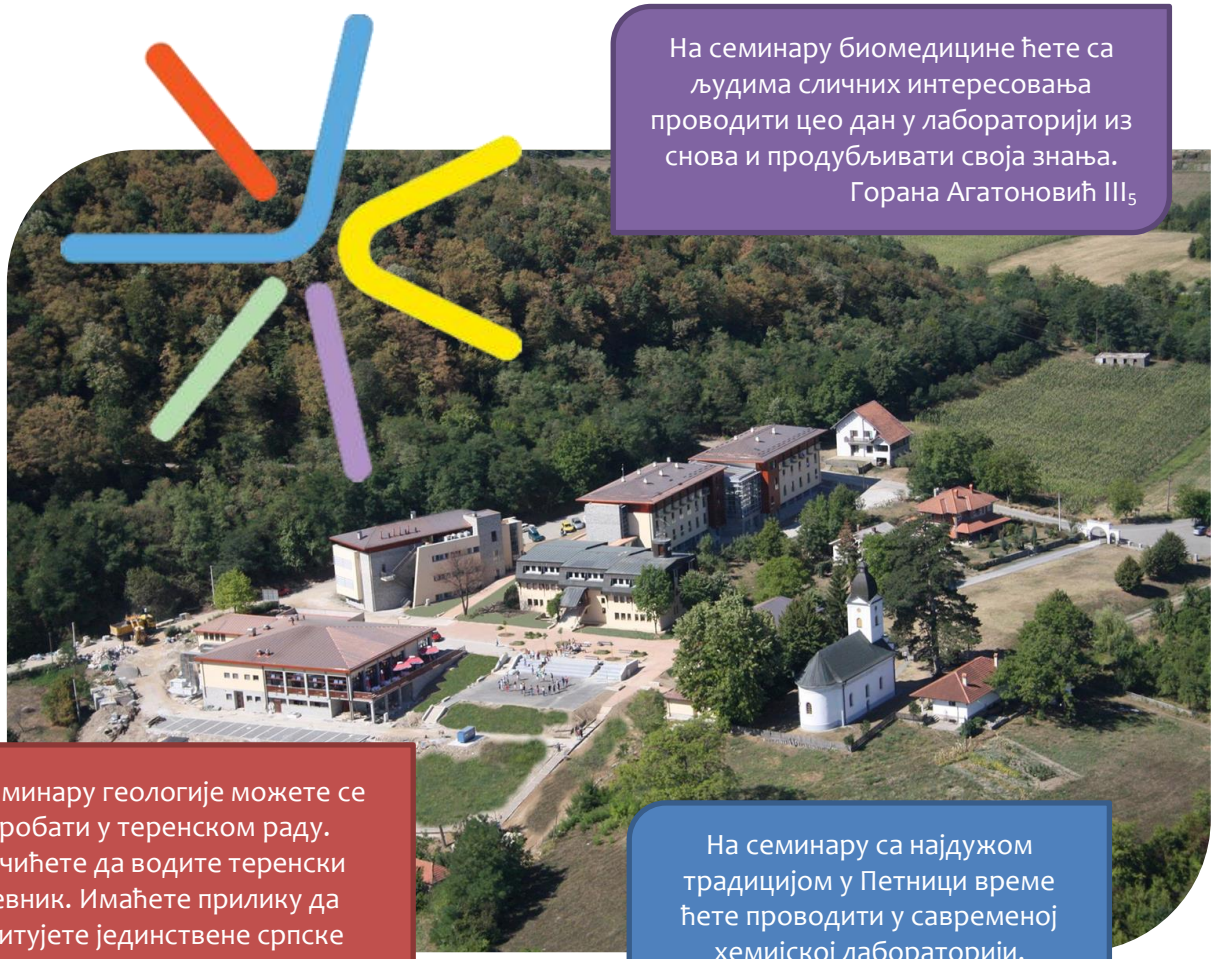

На семинару геологије можете се опробати у теренском раду. Научићете да водите теренски дневник. Имаћете прилику да испитујете јединствене српске стене као што је јадарит.
Немања Цветковић III_4

На семинару са најдужом традицијом у Петници време ћете проводити у савременој хемијској лабораторији.
Алекса Јовановић III_4